

Remissvar

Jernkontorets diariernr: 2/19

Stockholm 15 februari 2019

Miljö- och energidepartementet
Klimatenheten
Ina Müller Engelbrektson

Jernkontorets yttrande över "En ren jord åt alla - En europeisk strategisk långsiktig vision för en stark, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi" Dnr M2019/00i 16/KI

Sammanfattning

En strategi för att långsiktigt nå visionen måste bygga på att alla åtgärder är möjliga och välkomna. En politik för att lösa klimatutmaningen måste därför undvika att diktera lösningar utan borde snarare ge förutsättningar för att utveckling av nya lösningar ges utrymme så att omställningen sker på ett kostnadseffektivt sätt ur ett helhetsperspektiv. Politik och lagstiftning ska inte välja teknik. Kommissionens analys är en bra utgångspunkt för fortsatt dialog om hur klimat- och industripolitik kan kombineras på ett effektivt sätt.

De lågt hängande frukterna är redan plockade inom industrin och för att komma vidare krävs politik som ser helheten, involverar alla politikområden och som bygger på samverkan för att åtgärder ska kunna göras så resurseffektivt som möjligt och med global konkurrenskraft och klimatpåverkan i fokus.

Inledning

Svensk stålindustri välkomnar EU-kommissionens vision för en stark, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi. Visionen tar ett långsiktigt perspektiv och blir en viktig utgångspunkt för fortsatta diskussioner om hur EUs politik bäst kan leda till att vi når ett hållbart samhälle. Vi stödjer det internationella arbetet under Parisavtalet som är viktigt för att inkludera hela världen i att lösa klimatutmaningen. Svensk stålindustri bidrar redan idag till minskade utsläpp globalt genom sina högkvalitativa produkter som skapar klimateffektiva lösningar när de används i samhället.

Det är positivt att EU-kommissionen poängterar vikten av att europeisk industri måste vara konkurrenskraftig på den globala marknaden och att det är en förutsättning för en hållbar tillväxt i Europa. Det innebär att villkoren för industriverksamhet i Europa måste vara konkurrenskraftiga för att få till de investeringar som är nödvändiga för en omställning. Vi ser gärna att de globala hållbarhetsmålen används för att kunna bedöma hur olika åtgärder påverkar helheten.

Globalt perspektiv

Stålindustrin agerar på en helt global marknad och den konkurrens som stålindustrin utsätts för måste beaktas när styrmedel inom EU tas fram. Kommissionens analyser visar på att stålindustrin är den mest utsatta industrin (om man bortser från fossilbränsleindustrin) vad gäller risk för minskad produktion och investeringar inom EU. Detta blir speciellt tydligt om övriga världen inte agerar i samma takt som EU. (ref tab 13 och 16 i kommissionen underlagsrapport). Vi anser att denna analys speglar den hårda konkurrens som företagen möter på marknaden, där konkurrenter inte har motsvarande kostnader för utsläpp och samtidigt andra stöd för verksamheten.

Förändringar av industriella system tar tid, både av tekniska och ekonomiska skäl. Ny teknik ska utvecklas, testas och implementeras och stora investeringar ska göras. Om EU ska vara en förebild för resten av världen och nå den uppsatta visionen måste förändringar göras på ett sätt som tar hänsyn till industrins konkurrenssituation under hela transitionsperioden. Långsiktig lönsamhet är en förutsättning för att även i fortsättningen kunna göra satsningar på ny teknik.

Detta innebär att nya styrmedel som är kostnadsdrivande alltid måste balanseras av styrmedel som ger minst motsvarande kostnadslättnad eller kostnadsänkning. Målsättningen bör vara att EU skall vara ett attraktivt område för etablering av ny industri.

Åtgärder

Kommissionens analys beskriver åtgärder som är möjliga för att stålindustrin ska minska sina utsläpp. Svensk stålindustri har beskrivit sina möjligheter att minska utsläppen i den klimatfärdplanen som presenterades 2018. Det finns långtgående planer och aktiviteter för utveckling av ny teknik för att nå minskade utsläpp. En effektiv klimatpolitik ska ge ramar och underlätta för industrin att genomföra de åtgärder som företagen bedömer som mest lämpade. Detta kan skilja sig beroende på verksamhet, geografiskt läge och marknadsförutsättningar.

Tillgång till fossilfri el är en förutsättning för flera åtgärder och ett avsevärt ökat behov av el har också kommissionen identifierat. För stålindustrin handlar det både om direkt användning av el som ersättning för bränslen och om användning av vätgas som producerats med el. Effektiva industriprocesser kräver stabil leverans av el, vilket ställer krav på både produktionskapacitet och infrastruktur i elsystemet. Även biobaserade bränslen och biokol kommer att behövas för att ersätta de fossila motsvarigheterna.

Svensk stålindustrin bidrar till minskade utsläpp globalt framförallt genom att utveckla smarta produkter som är resurseffektivare när de används och minskar utsläppen i ett livscykelperspektiv. Stålindustrin är i grunden en cirkulär bransch där stålet bidrar till hållbara produkter med lång livslängd och som i slutänden är helt återvinningsbara till nya stålprodukter av hög kvalitet.

Styrmedel

Vi stödjer kommissionens val att inte föreslå revidering av 2030-målen. De lagstiftningar som följer av målen är nyligen beslutade och håller nu på att implementeras. Redan befintliga styrmedel innebär omfattande administration och förenklingar bör generellt vara en ledstjärna i lagstiftningsarbetet.

För stålindustrin kommer utformningen av ETS i nästa handelsperiod innebära högre kostnader eftersom den fria tilldelningen av utsläppsrätter minskar avsevärt. Det finns i nuläget inte några kortsiktiga åtgärder för att motverka denna uppenbara konkurrensnackdel. Med nuvarande utformning riskerar systemet snarast bli produktionsbegränsande inom EU istället för att driva innovation mot lägre utsläpp. Eftersom elektrifiering är en viktig åtgärd för att minska utsläppen så blir också utsläppshandelns påverkan på elpriset en viktig faktor. Att stålindustrin i Sverige kompenseras för den ökade kostnaden för el är viktigt för att inte motverka elektrifiering och för att skapa lika förutsättningar inom EUs medlemsländer. Lika möjligheter måste även gälla för användningen av bioenergi inom ETS i olika länder.

För att stödja utvecklingen av ny teknik är det viktigt med stöd till forskning, innovation och demonstration som är stabilt över lång tid. Teknikutveckling inom processindustrin kräver omfattande tester och investeringar i nya processer måste ske i samklang med relevanta investeringscykler.

Bedömningar av produkter och verksamheters klimatpåverkan bör ske med hänsyn till hela livscykeln. Utveckling av relevanta och accepterade metoder skapar framtida möjligheter att på ett korrekt sätt kunna jämföra olika produkter.

Byggstenar och scenarier

Nedan ger vi ytterligare kommentarer relaterade till några av de byggstenar som kommissionen diskuterar i meddelandet. Vi har inte analyserat de olika scenarierna i detalj men kan konstatera att en kombination av åtgärder kommer vara nödvändiga och att samtliga scenarier innebär stor påverkan på stålindustrin. Speciellt gäller det om resten av världen inte går i samma takt som EU.

Energieffektivisering

Energieffektivisering inom industrin är ett kontinuerligt arbete, eftersom processerna ständigt utvecklas och energi är en stor kostnadspost i verksamheten. Åtgärder för att minska koldioxidutsläppen kan dock leda till ökad energianvändning. Om till exempel vätgas tillverkad från el ska ersätta kolanvändningen så innebär det ett totalt ökat energibehov. Även användning av biobaserad energi ger en ökad total energianvändning. Att målsätta energieffektivisering som absolut energiminskning är därför inget bra sätt att nå minskade utsläpp.

Förbättrade möjligheter för att nyttja restenergier från industrin borde vara en prioriterad åtgärd när det gäller värmebehov i samhället.

Elanvändning

Kommissionen bedömer att elbehovet kommer att öka upp till 2,5 gånger jämfört med dagens nivå och vi ser en stor framtida ökning även i Sverige. Det kräver en kombination av olika fossilfria produktionsätt, både förnybara källor och kärnkraft. Det är viktigt att denna utbyggnad sker på ett kostnadseffektivt sätt där användarnas behov är i centrum. Stabil elförsörjning är nödvändigt för att stålindustrin ska kunna driva sina processer på ett energieffektivt sätt och låga systemkostnader för el krävs för att bibehålla konkurrenskraften.

En konkurrenskraftig industri och cirkulär ekonomi

Som kommissionen beskriver kommer behovet av material öka och primära råvaror kommer fortsatt att krävas för att täcka behovet. Det gäller även stål och utveckling av teknik för att minska utsläppen från den malmbaserade tillverkningen är därför ett prioriterat område. Samtidigt kommer mängden återvunnen råvara att öka med tiden. Smartare stålprodukter innebär också lägre materialbehov och längre livslängd i slutanvändningen. Detta i kombination med den höga återvinningsbarheten gör stål till ett optimalt material i en hållbar framtid.

Investeringar och finansiering

Lönsamhet och kontinuerliga investeringar är grunden för att industrin ska utvecklas och kunna göra satsningar i process- och produktutveckling. Som beskrivs i meddelandet kommer finansiering vara en nyckelfråga i omställningen. Vi är därför bekymrade över den riktning som förslaget till taxonomi för hållbar finansiering tagit. Förslagen på kriterier för miljömässigt hållbara aktiviteter uppfyller inte syftet att rikta finansiering mot åtgärder som leder mot minskad klimat- och miljöpåverkan. Resultatet riskerar i stället att dela upp ekonomin i gröna och icke-gröna aktiviteter baserat på en godtycklig och statisk bedömning. Det ligger inte i linje med den framåtriktade andan i kommissionens meddelande, som innebär utveckling och åtgärder i hela ekonomin.

Jernkontoret

Bo-Erik Pers
Verkställande direktör

Helén Axelsson
Energi- och miljödirektör